

MEMBRII SOCIETĂȚII ACADEMICE „JUNIMEA” DIN CERNĂUȚI PE FRONTURILE PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL (II)

ANGHEL POPA

FABIAN BODNARESCU

Și pe acest membru al Societății Academice „Junimea” l-am prezentat, succint, într-un alt context¹.

Fabian Bodnarescu a rămas în analele Societății cu o performanță inegalabilă: a fost singurul teolog bucovinean care a servit în armata română, ca preot militar, pe întreaga durată a participării Vechiului Regat al României la marele război.

Fișa sa, având nr. 661, conține date importante, sub toate aspectele, din diverse etape ale vieții, pe care vom încerca să le prezentăm în noul context.

S-a născut în satul Marginea, districtul Rădăuți, la 28 aprilie 1889, în familia lui Nicolae Bodnarescu și a soției sale Glicheria, născută Dașchevici. Bunicul său pe linie paternă, Ifrim Bodnarescu, a rămas în memoria posterității, a satului Marginea și chiar a Bucovinei, prin activitatea desfășurată în favoarea comunității sale. A fost vornic al satului și deputat în Parlamentul de la Viena, unde a reprezentat interesele românilor bucovineni, într-o perioadă foarte grea, atât pentru Bucovina cât și pentru Imperiu, anii 1848–1849, când Europa a fost răvășită de revoluțiile popoarelor oprimate național și social de marile imperii absolutiste.

Școala primară a făcut-o în satul natal, iar liceul în orașul Suceava. Din toamna anului 1906 a devenit student al Facultății de Teologie a Universității din Cernăuți. S-a înscris în Societatea Academică „Junimea”, fiind activ în perioada 1906–1908, semestrul I, dându-și demisia la 16 mai 1908, când a trecut la Institutul Teologic. În noua situație a devenit membru al „Academiei Ortodoxe”, fiind ales președinte al acesteia în anul universitar 1910–1911.

Nu se menționează în fișă când a fost hirotonit și nici locul unde a activat ca preot, după absolvirea Institutului Teologic. La izbucnirea Primului Război Mondial reușește să treacă în Vechiul Regat al României. A solicitat și a obținut

¹ Anghel Popa, Societatea Academică „Junimea” din Cernăuți. 1878–1938, p. 119.

aprobarea autorităților românești de a deveni preot militar. În această calitate, a servit în cadrul Regimentului 23 Infanterie-Ialomița. Concomitent, a publicat, în presa românească a vremii, articole de propagandă în favoarea intrării României în război, alături de Antantă. A fost decorat, în mai multe rânduri, de conducerea statului român, cu distincții militare.

După război, a continuat să țină legătura cu Societatea Academică „Junimea” din Cernăuți, pe care a sprijinit-o financiar. În semn de omagiu, aceasta i-a acordat, la 16 noiembrie 1919, titlul de membru emerit. S-a implicat, totodată, prin articole publicate în ziarul „Opinia”, din Iași, în pregătirea aniversării a 50 de ani de la fondarea „Junimii”, în 1928, fiind unul dintre cei mai fervenți susținători ai jubileului².

IANCU URSULEAC

O adevărată personalitate a Societății Academice „Junimea”, care a lăsat posterității o amintire frumoasă, marcată de moartea sa pe frontul din Galiția, a fost Iancu Ursuleac.

Din fișa sa, având nr. 682, rezultă că s-a născut în familia lui Mihai Ursuleac și a soției sale Olimpia, ambii părinți având vechi și trainice legături cu „Junimea”: tatăl, arhidiacon și profesor la Facultatea de Teologie, din cadrul Universității din Cernăuți, era membru emerit al Societății, iar mama, născută Zavadovschi, era membră fondatoare.

Fișa studentului în Drept Iancu Ursuleac, prezentată de noi³, în care am insistat asupra unor aspecte legate de activitatea sa în cadrul Societății, în perioada în care i-a fost președinte, conține date interesante din anii copilăriei și adolescenței.

La scurtă vreme după absolvirea facultății, nu a avut timp nici să-și înceapă activitatea de magistrat. Izbucnind războiul, a fost mobilizat, imediat, sub flamura imperială. Unitatea în care a fost repartizat a luat drumul spre frontul din Galiția, unde s-a confruntat cu armata imperială rusă. Tânărul bucovinean Iancu Ursuleac, a căzut într-un atac la baionetă, dezlănțuit în primele zile după sosirea sa pe front, cum s-a menționat în documentele unității sale. Macabră ironie, a murit într-un gen de luptă pe care el o practicase ca student, în numeroasele confruntări de noapte, desfășurate pe străzile lăturalnice din Cernăuți, când junimenii se „bastonau” cu studenții de la societățile „Dacia” și „Moldova” – duelurile cu floreta, practicate până la sfârșitul secolului al XIX-lea, erau interzise prin lege, deși unii, riscând, mai recurgeau, în ascuns, la ele –, cu scopul de a-și rezolva diferendele „priorităților” în lumea studentescă, acestea, uneori, părăsind lupta spirituală.

² S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. II, p. 331.

³ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 59–60.

Părinții, în marea lor durere, au încercat o compensație morală, de suflet, depunând toate diligențele pentru ca osemintele celui căzut pentru Imperiu să le fie aduse acasă. Dar trupul nu i-a fost găsit – s-a topit într-o groapă comună sau, poate, luat prizonier, a fost îndreptat spre Siberia – „cu toate investigațiunile făcute din partea părinților [...]” –, pe lângă autoritățile imperiale de la Viena.

Cu prilejul jubileului Societății Academice „Junimea”, din 1928, mama eroului căzut sub drapel austriac a donat acesteia un bust, reprezentându-l pe Iancu Ursuleac, fostul său președinte⁴.

ICHIM LEONTIE

O fișă relativ succintă, având nr. 684, ne oferă informații despre magistratul Ichim Leontie.

S-a născut la 11 iunie 1885, în satul Vicovu de Sus, districtul Rădăuți, într-o familie de țărani. Școala primară a absolvit-o în satul natal, iar liceul la Rădăuți. În toamna anului 1907 a devenit student al Facultății de Drept, din cadrul Universității din Cernăuți. S-a înscris în Societatea Academică „Junimea”, fiind admis în cadrul Adunării generale din 10 octombrie 1908. A fost membru activ al Societății în perioada 1908–1910.

După absolvire a activat în magistratură, până în 1915, când a fost mobilizat în armata imperială, servind în Regimentul 130 Infanterie, Secția mitraliere. În cadrul acestei unități s-a distins în lupte, fiind avansat la gradul de stegar. A luptat până la capitularea Imperiului Austro-Ungar, în noiembrie 1918.

Întors în Bucovina, a activat, începând din anul 1919, în cadrul Serviciului Administrativ din Cernăuți, ca jurist, iar din 1920 a fost numit șef al aceleiași instituții în orașul Suceava. Concomitent, a susținut examenul de doctorat, în cadrul Facultății de Drept a Universității din Cernăuți.

A sprijinit Societatea Academică „Junimea” din punct de vedere financiar, motiv pentru care a fost declarat membru sprijinitor, fondator și ctitor. Erau titluri care încununau calitatea de membru emerit ce i-a fost acordată la 16 noiembrie 1919⁵.

SILVIU PATRAȘ

Acest membru al „Junimii” s-a născut în anul 1888, în satul Banila Moldovenească, districtul Storojineț, în familia protopresviterului Ioachim Patraș. Numele mamei sale nu este menționat în fișă și nici alte date despre familia din care provenea.

⁴ *Ibidem*, p. 352–354.

⁵ *Ibidem*, p. 356.

Școala primară a absolvit-o în satul natal, iar liceul la Suceava și Cernăuți. A devenit student al Facultății de Filosofie, din cadrul Universității din Cernăuți, în toamna anului 1907, fiind primit în Societatea Academică „Junimea” în Adunarea generală a acesteia, desfășurată la 10 octombrie 1908. Nu știm perioada în care a fost membru activ al Societății și nici activitatea pe care a desfășurat-o în structurile acesteia.

Fișa nu menționează când a absolvit facultatea și nici locul unde și-a desfășurat activitatea profesională. Aceeași „tăcere” și în privința împrejurărilor în care a trecut în Vechiul Regat al României. Totul a devenit realitate în condițiile în care țara a intrat în marele război. În noua situație, Silviu Patraș a participat ca voluntar, pe întreaga durată a războiului (1916–1919), în armata română. Nu sunt date alte detalii.

După război, a fost profesor la Roman, Dorohoi și director la Școala Normală din Chișinău, în ultima instituție începând cu anul 1924. A fost transferat, în 1925, în aceeași funcție, la Școala Normală din Cetatea Albă.

A sprijinit financiar Societatea Academică „Junimea”, motiv care a determinat conducerea acesteia să-i acorde, la 13 noiembrie 1920, titlul de membru emerit, iar la scurtă vreme și pe cel de sprijinitor⁶.

CONSTANTIN LOGHIN I

O fișă, având nr. 690, lipsită de orice informații până la anii studenției.

A fost student al Facultății de Filosofie, din cadrul Universității din Cernăuți, începând cu toamna anului 1907. A devenit membru al Societății Academice „Junimea” în Adunarea generală din 10 octombrie 1908, activând în cadrul acesteia până în anul 1911. Nu știm unde și-a desfășurat activitatea după absolvire și nici funcțiile pe care le-a deținut.

A fost mobilizat în armata imperială, la izbucnirea războiului, în anul 1914. A murit pe un front, dintre multele ale împărăției, într-un loc și într-un an neștiute. Poate trupul i s-a spulberat, în mii de bucăți, sub efectul bombelor sau a murit rapid, lovit de un glonț, două alternative acceptabile pentru vremuri de război, în comparație cu lagărele din temuta Siberie.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, post-mortem, la 18 noiembrie 1919, titlul de membru emerit⁷.

VASILE STREJAC

⁶ *Ibidem*, p. 359.

⁷ *Ibidem*, p. 362.

Fișa, având nr. 694, îl desemnează pe studentul Vasile Strejac. S-a născut la 26 decembrie 1886, în satul Roșca – devenit, mai târziu, o suburbie a orașului Cernăuți –, în familia lui Mihai Strejac și a soției sale Parascheva, născută Piteiu.

După absolvirea școlii primare în localitatea natală, a urmat liceul la Cernăuți, unde a devenit și student al Facultății de Filosofie, în toamna anului 1907. În această calitate a depus, la 15 octombrie 1908, cerere de primire în Societatea Academică „Junimea”, fiind admis în Adunarea generală din 8 noiembrie 1908. A fost membru activ al Societății până la absolvirea facultății, în vara anului 1910. Fișa nu menționează locul în care și-a desfășurat activitatea profesională.

L-a izbucnirea marelui război, a fost mobilizat, servind în Regimentul 95 Infanterie ca elev-plutonier. Unitatea sa a fost trimisă pe frontul din Galiția. A fost rănit la mâna dreaptă în cadrul unei lupte desfășurată în apropierea localității Luck. Fișa nu menționează alte date despre evoluția lui Vasile Strejac, până la sfârșitul războiului.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat titlul de membru emerit, la 16 noiembrie 1919⁸.

TEODOSIE GRAMATOVICI

Fișa nr. 701, aparținând studentului Teodosie Gramatovici, este deosebit de succintă în informații.

În toamna anului 1907, un tânăr, venit dintr-un colț al Bucovinei rurale, a devenit student al Facultății de Drept, din cadrul Universității din Cernăuți. S-a înscris târziu în Societatea Academică „Junimea”, având în vedere faptul că cererea de admitere i-a fost aprobată în Adunarea generală a acesteia din 16 august 1909. Alte informații, legate de activitatea desfășurată în cadrul Societății sau despre condițiile în care a absolvit facultatea și locul unde și-a început activitatea profesională, nu sunt menționate în fișă. Se menționează, doar, că la izbucnirea marelui război, T. Gramatovici a fost mobilizat în armata imperială și că a murit pe front.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat post-mortem, la 16 noiembrie 1919, titlul de membru emerit⁹.

MAXIMILIAN IANOVICI

Un tânăr care și-a început viața studentească în toamna anului 1908, în cadrul Facultății de Drept din Universitatea cernăuțeană. A devenit membru al Societății

⁸ *Ibidem*, p. 366.

⁹ *Ibidem*, p. 373.

Academice „Junimea” la 31 octombrie 1909, activând în cadrul acesteia până în anul 1913, când a absolvit facultatea.

În fișa sa, având nr. 724, se mai menționează că a fost mobilizat în armata imperială din anul 1914, servind în Regimentul 76 Infanterie, cu care a luptat pe frontul din Galiția. În 1916, unitatea a fost transferată pe frontul cu Regatul României, unde a fost luat prizonier. Fișa nu conține informații despre această perioadă a existenței sale.

După război, Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, la 16 noiembrie 1919, titlul de membru emerit¹⁰.

GEORGE-TRAIAN CAVALER VON GALLIN

Fostul președinte al Societății Academice „Junimea”, care a desfășurat o activitate laborioasă în cadrul acesteia, atât ca student, cât și în anii de după absolvirea facultății¹¹, a avut, alături de alți junimeni, o contribuție semnificativă în realizarea întregirii naționale din 1918. Vom încerca, în baza puținelor informații aflate în arhiva Societății, să prezentăm participarea lui George-Traian cavalier von Gallin la cea mai înălțătoare faptă din istoria noastră națională: înfăptuirea statului național unitar român.

Bucuria absolvirii Facultății de Drept și marile speranțe legate de viitor au fost frânte, brusc, de izbucnirea războiului, în vara anului 1914. Beneficiind de imunitatea diplomatică a tatălui său, tânărul magistrat părăsește Cernăuții, plecând în Regatul României. Ajuns în țară, a solicitat autorităților militare să fie primit, ca voluntar, în armată. Cererea i-a fost aprobată, urmând pregătirea necesară în Regimentul 12 Artilerie. Cu această unitate militară a făcut întregul război (1916–1919).

Pentru eroismul dovedit pe front, a fost decorat cu numeroase ordine și medalii, românești, franceze și rusești. Menționăm câteva dintre ele, aflate în arhiva Societății – medaliile s-au pierdut cu ocazia celor două refugii din Bucovina (1940 și 1944), păstrându-se doar brevetele acestora: Ordinul Național „Coroana României cu spade”, în grad de Cavaler; Ordinul Național „Steaua României cu spade”, în grad de Cavaler; „Crucea comemorativă a Războiului din 1916–1918”, cu baretele Ardeal, Carpați, Tg. Ocna; Ordinul Național „Sf. Vladimir”, clasa a IV-a, cu spade și funde, oferit de Ministerul de Război al Imperiului Rus; Ordinul Național „Crucea de Război”, oferit de Ministerul de Război al Franței.

Considerăm necesar, în finalul acestei succinte fișe militare, să cităm câteva aprecieri, așa cum se desprind ele din *Brevete*, despre motivația ce a determinat

¹⁰ *Ibidem*, p. 396.

¹¹ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 117–118.

Ministerele de Război ale țărilor în cauză să-i acorde tânărului ofițer în rezervă ordinele și decorațiile menționate:

„pentru curajul și energia cu care a cooperat cu infanteria, cu locomotiva sa blindată, în 1916”;

„pentru curajul și disprețul de moarte ce a arătat, ca observator al Bateriei 2-a, în luptele din iulie 1917. A neliniștit, adeseori, artileria inamică din Valea Cașinului, cu tunul ce avea la Cota 491, iar în ziua de 18 iulie a luptat cu carabina, alături cu trupa unei companii, contribuind la recucerirea poziției ce aceasta pierduse, sub presiunea puternică a inamicului.” (Ministerul de Război al Regatului României);

„Pour la bravoure particulière dont il a fait preuve comme observateur de la II Batterie dans les luttes de la Valle du Casin, en 1917.” (Ministerul de Război al Franței)¹².

JUSTIN BREABĂN

Fișa cu nr. 741, aparținând studentului în Drept Justin Breabăn, devenit membru al Societății Academice „Junimea” în anul 1910, conține puține date despre anii premergători venirii sale la Cernăuți¹³ și, deopotrivă, despre perioada studenției.

Izbucnirea războiului, în 1914, îl determină să treacă în România, țara tuturor visurilor și speranțelor sale. Nu știm în ce condiții s-a produs evenimentul. La București a obținut înrolarea, ca voluntar, în armata română. Pentru a-și realiza o pregătire corespunzătoare, a urmat cursurile Școlii de Ofițeri în Rezervă de la Botoșani. După absolvirea școlii, a fost repartizat în Regimentul 35 Infanterie. Visurile sale prindeau, tot mai mult, un contur, care le transforma în realitate. Un nou pas, ca într-un joc cu puzzle, a fost cel câștigat în vara anului 1916, când Vechiul Regat al României a intrat în război alături de Antantă. În entuziasmul aproape general al acelor momente, Justin Breabăn se vedea, deja, în România Mare, scriindu-i entuziast fratelui său mai mare, preotul Casian: „Acum, să văd sfârșitul, să ne revedem cu toții acasă la noi și, apoi, pot să mor!”

Destinul, atotputernic, a vrut altfel. Participând cu unitatea sa la marea bătălie de la Mărășești, moare în luptă, în ziua de 11 august 1917, zdrobit de o grenadă. Prin jertfa sa, și-a înscris numele alături de cei trei eroi junimeni care au murit pentru înfăptuirea României Mari¹⁴.

DIONISIE PARA

¹² S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. II, p. 413–414.

¹³ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 115.

¹⁴ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. II, p. 419.

Fișa acestui student în Filosofie, având nr. 746, este deosebit de succintă și cu puține informații despre viața și activitatea sa. Dacă despre anii premergători studenției de la Cernăuți nu știm decât că a absolvit liceul la Suceava¹⁵, în schimb există câteva informații despre perioada ulterioară.

Dionisie Para a devenit membru al Societății Academice „Junimea” la 23 octombrie 1910; a susținut și promovat examenul regulamentar la 4 februarie 1912. Nu-i cunoaștem activitatea din cadrul Societății și nici locul unde și-a început activitatea profesională după absolvirea facultății.

O dată cu izbucnirea marelui război, Dionisie Para a fost mobilizat. Unitatea sa a fost repartizată în orașul Lemberg. Din această localitate reușește să dezerteze, trecând „cu arme cu tot” în România, după propria-i afirmație.

Care i-a fost traseul destinului, după ce a ajuns în România? Îl cunoaștem, succint și parțial dintr-o scrisoare pe care D. Para a adresat-o unui alt membru al „Junimii”, Ilie Dugan, aflat și el în țară¹⁶. Din epistolă rezultă că, având ajutorul colonelului N. Petala, comandantul Regimentului 37 Infanterie, a fost primit ca voluntar în armata română, fiind trimis la Școala de Ofițeri în Rezervă de la Botoșani. După absolvire, a fost repartizat într-o unitate aflată pe front, unde a luptat până la sfârșitul conflictului mondial.

După război nu-i cunoaștem evoluția. Știm că Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, în semn de omagiu, la 17 noiembrie 1921, titlul de membru emerit¹⁷.

GEORGE PÂNZAR

O nouă fișă, nr. 793, având un conținut extrem de succint și parcimonios în informații, aparține studentului în Filosofie, George Pânzar. Nu știm în ce parte a Bucovinei își avea locul natal și nici familia din care provenea. A devenit student al Universității din Cernăuți în toamna anului 1910. La 12 octombrie 1911 a depus cererea de primire în cadrul Societății Academice „Junimea”, unde a activat în perioada 1911–1913.

La izbucnirea Primului Război Mondial a fost mobilizat; a luptat pe frontul din Galiția și pe cel din Italia. A fost ucis, ironie a sorții, în ultimele zile ale războiului – toamna anului 1918 –, în luptele din Tirol. Se odihnește în cimitirul militar din acea zonă, mormântul fiindu-i cunoscut de familie, imediat după sfârșitul conflictului mondial¹⁸.

¹⁵ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 126–127.

¹⁶ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, dosar 29, f. 3.

¹⁷ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 127.

¹⁸ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. II, p. 473.

VASILE SAUCIUC

Un membru al Societății Academice „Junimea”, printre mulți alții, care și-a onorat această calitate. După cum se menționează în fișa sa, având nr. 805, s-a născut la 1 noiembrie 1893, în satul Cozmin, districtul Cernăuți, în familia preotului Samuil Sauciuc și a soției sale Elisaveta, născută Popescul.

Școala primară și liceul le-a făcut în orașul Rădăuți. Din toamna anului 1910 a devenit student al Facultății de Filosofie a Universității din Cernăuți. A depus cerere de primire în Societatea Academică „Junimea”, cerere care i-a fost aprobată în Adunarea generală din 18 mai 1911, fiind membru activ între anii 1911 și 1914. În perioada menționată, a desfășurat următoarele activități: la 25 mai 1913 a susținut și promovat examenul regulamentar – fiecare membru activ susținea acest examen, care echivala cu titularizarea în Societate, în caz contrar era exclus –, a fost membru în Secția literară și a deținut funcția de vicepreședinte al Societății. Pe întreaga durată a studiilor, l-a avut ca „bădiță” pe colegul său mai mare ca an de facultate Barbu Grigoroviță.

La scurtă vreme după absolvirea facultății, izbucnind războiul mondial, a fost mobilizat în armata imperială, servind în Regimentul 4 Artilerie Grea. După o scurtă perioadă petrecută pe frontul din Galiția, unitatea sa a fost transferată pe noul front din Italia, odată cu intrarea acestei țări în război (1915). Pe acest front a fost luat prizonier, într-o luptă care nu este precizată ca dată.

Când emisarii Vechiului Regat al României au vizitat, în calitate de aliați, lagărele cu prizonieri români proveniți din armata austro-ungară, cu scopul de a organiza unități militare formate pe bază de voluntariat, care să lupte în cadrul armatei române pentru întregire națională, Vasile Sauciuc s-a înscris imediat. Desfășurarea războiului a făcut imposibilă participarea Legiunii Române, constituită din trei regimente („Horia”, „Cloșca” și „Crișan”), la ultimele lupte din 1918. Vasile Sauciuc a revenit în Cernăuți cu Regimentul „Horia”, în anul 1919.

După război și-a desfășurat activitatea profesională în învățământ. Devenind membru al „Școlii Române” din Franța, în 1922, a predat cursuri la Sorbona, începând cu anul menționat. În anul 1924 a revenit în țară, fiind numit profesor la Liceul „Aron Pumnul” din Cernăuți. A luat decizia de a se stabili în acest frumos centru universitar românesc, hotărâre întărită prin căsătoria sa cu Artemisa, fiica preotului Ion Pohoăț.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, la 13 noiembrie 1925, titlul de membru emerit¹⁹.

OCTAVIAN ILIUȚ

¹⁹ *Ibidem*, vol. III, p. 5.

Fișa cu nr. 810 prezintă cazul singurului student „întârziat” pe care l-a avut Societatea Academică „Junimea”, Octavian Iliuț.

S-a născut la 12 septembrie 1881 în satul Dracineț, districtul Storojineț, în familia preotului Ioan Iliuț și a soției sale Daria, născută Dașchevici.

După absolvirea școlii primare în satul natal, a urmat liceul la Rădăuți și Suceava. Ca elev de liceu a luat o decizie care avea să-l ducă la un adevărat conflict cu familia. A abandonat cursurile liceale și s-a angajat ca inspector în Poliția imperială. Sub presiunea familiei, demisionează și se reînscrie în liceu, în anul 1909. Absolvind liceul în anul 1911, susține examenul de bacalaureat, producând o adevărată senzație în orașul Suceava, având în vedere vârsta candidatului: 30 de ani!

Ambițios, în toamna aceluiași an se înscrie la Facultatea de Drept din cadrul Universității din Cernăuți. Devine membru al Societății Academice „Junimea”, în cadrul căreia a activat până la absolvirea facultății.

Nu știm unde și-a desfășurat activitatea profesională. Izbucnind războiul, a fost mobilizat în armata imperială, servind în Regimentul 22 Infanterie pe întreaga durată a conflictului.

După război a activat în magistratură. A susținut permanent Societatea Academică „Junimea” sub raport financiar, motiv pentru care conducerea acesteia l-a declarat membru fondator în anul 1919, iar la 17 noiembrie 1921 i-a acordat titlul de membru emerit²⁰.

CLAUDIU ISOPESCU

Sub fișa cu nr. 825 este prezentat unul dintre membrii de elită pe care i-a avut Societatea Academică „Junimea”, Claudiu Isopescu.

Copilul plecat din satul Frătăuții Vechi, districtul Rădăuți, pentru a urma chemarea învățăturii, ducea cu el îndemnul strămoșilor săi, eminenți prelați ortodocși, de a stăruie pe drumul învățăturii și al dragostei de neam.

Izbucnirea războiului îi întrerupe acest drum, abia început, fiind mobilizat în Regimentul 41 Infanterie, cantonat în Cernăuți. La începutul anului 1915, unitatea sa a fost trimisă pe Frontul din Galiția, unde a luptat până în 1916, când a fost transferată pe cel din Italia. Odată ajuns pe noul front, ofițerul imperial Claudiu Isopescu s-a predat armatei italiene, la 11 august 1916. Atitudinea sa defetistă fiind cunoscută și urmărită de organele Siguranței imperiale încă din perioada anterioară, nu trebuie să mire că un tribunal militar austro-ungar l-a judecat, de urgență, în contumacie, condamându-l la moarte.

²⁰ *Ibidem*, p. 11.

Aflând în lagăr despre intrarea Regatului României în război, secondat de patru camarazi, a avut inițiativa de a redacta un memoriu, prin care solicita să fie înrolat în armata română pentru a lupta pe frontul din Transilvania, împotriva Imperiului Austro-Ungar. Memoriul a fost înaintat autorităților militare italiene, la 1 septembrie 1916. Acțiunea inițiată de ofițerul român, cunoscută în lagăr, a determinat reacția dușmănoasă a prizonierilor austrieci și unguri, care l-au amenințat cu moartea pe autorul memoriului. Informate, autoritățile militare italiene i-au transferat pe cei cinci români, în mai 1917, în lagărul de la Camaldoli, unde se aflau cei mai mulți ofițeri și soldați români proveniți din armata austro-ungară.

În noul lagăr, având condiții favorabile, Claudiu Isopescu a luat inițiativa elaborării de noi memorii, adresate Înalțului Comandament Italian și Legației Române din Roma, prin intermediul cărora solicita să se organizeze, din prizonierii români, o legiune care să lupte împotriva armatei austro-ungare. De remarcat că acțiunea sa are loc în 1917, când nu se constituise Misiunea Română, care avea să facă propagandă, în acest sens, în favoarea României, în Franța, Marea Britanie și Italia, prin organizarea unor organisme speciale: la 30 aprilie 1918 s-a înființat la Paris, Comitetul Național al românilor din Transilvania și Bucovina, sub conducerea lui Traian Vuia, iar în iulie din același an, Consiliul Național al Unității Române, sub conducerea lui Tache Ionescu²¹.

În primăvara anului 1918, când reprezentanții Comitetului Național al românilor din Transilvania și Bucovina au intrat în legătură cu Comisia specială pentru prizonieri din cadrul Ministerului de Război al Italiei, cerând să ia contact cu prizonierii români în vederea formării unei legiuni, aceștia au fost informați despre activitatea și demersurile făcute de Claudiu Isopescu. Profesorul Simion Mândrescu, reprezentând noul organism românesc, s-a întâlnit cu activul prizonier, cooptându-l în Comitetul de acțiune al românilor din Transilvania, Banat și Bucovina, organizat la 19 iunie 1918, în orașul Roma. Acest Comitet se ocupa cu organizarea acțiunilor de propagandă și cu formarea unei Legiuni Române, care să lupte pentru eliberarea celor trei provincii românești. Claudiu Isopescu îi reprezenta, în cadrul Comitetului menționat, pe cei 117 ofițeri români proveniți din armata austro-ungară, aflați prizonieri în lagărele italiene. În noua sa calitate, și-a desfășurat activitatea la Roma, având un rol important în constituirea Regimentului I „Horea”. Totodată, a organizat la Roma, la 25 august 1918, un impresionant miting de solidaritate a poporului italian cu poporul român. Cu acest prilej, C. Isopescu a defilat, în fruntea regimentului nou înființat, prin fața Columnei lui Traian. Și-a continuat activitatea, organizând, în septembrie al aceluiași an, la Torino, o manifestare similară, unde a vorbit în numele prizonierilor români din Italia, purtând uniforma de ofițer a Legiunii Române.

²¹ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 120.

Dar, cu toate eforturile depuse, activitatea sa, din nefericire, nu a putut să fie finalizată. Aprobata cu întârziere de Guvernul italian, în octombrie 1918, Legiunea Română, cu unitățile în formare, nu a participat la luptele împotriva Imperiului Austro-Ungar cu toate efectivele sale. Sfârșitul războiului a dus la repatrierea Legiunii Române, care a luat drumul spre țară la finele anului 1918, unde îi aștepta o Românie Mare. Claudiu Isopescu, în fruntea Regimentului I „Horea”, a defilat prin fața Regelui Ferdinand I, la București, în primăvara anului 1919, iar, la scurtă vreme, în fruntea unei companii, formată numai din foști prizonieri bucovineni, prin fața generalului Iacob Zadik, în Piața Centrală din Cernăuți²².

O dată ce armele au tăcut, Claudiu Isopescu și-a reluat studiile, desfășurând, după absolvirea Facultății de Litere din București, o laborioasă activitate științifică, în țară și peste hotare²³.

În semn de omagiu, Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, la 13 noiembrie 1920, titlul de membru emerit.

ȘTEFAN IEȘAN

Acest fost membru al Societății Academice „Junimea” reprezintă al doilea caz de dezertare din armata imperială și de trecere în Vechiul Regat al României.

Din fișa sa, având nr. 828, rezultă că s-a născut la 24 octombrie 1893, în satul Tișăuți, districtul Suceava, într-o familie de țărani. După absolvirea școlii primare în satul natal, a urmat liceul la Suceava. Din toamna anului 1911 a devenit student al Facultății de Drept din cadrul Universității din Cernăuți. S-a înscris în Societatea Academică „Junimea”, cererea fiindu-i aprobată în Adunarea generală din 2 noiembrie 1912. A activat în cadrul Societății până în anul 1914, avându-l ca „bădiță” pe Arcadie Dugan. Exceptând examenul regulamentar, promovat la 26 noiembrie 1913, nu s-a remarcat în cadrul Societății prin alte activități.

La izbucnirea războiului, a fost mobilizat în armata imperială. Dezertează în iulie 1915, în condiții neelucidate, trecând în Vechiul Regat al României. Probabil că nu a absolvit facultatea la Cernăuți, având în vedere faptul că, în octombrie 1915, s-a înscris la Facultatea de Drept, din cadrul Universității din București, fiind student până în iulie 1916, când, sub efectul intrării României în război, solicită autorităților militare să fie primit voluntar în armata română. Cererea i-a fost aprobată în septembrie 1916. Participă la campania din vara anului 1917, fiind demobilizat în primăvara anului 1918, după Pacea de la Buftea-București.

Rămas la Iași, își reia studiile la Facultatea de Drept, în martie 1918, continuându-le, în același an, la București, unde s-a stabilit și a absolvit, în sfârșit,

²² Vasile Gh. Miron, Ioan V. Cocuz, *Unirea Bucovinei cu România*, în „Anuarul Muzeului Județean Suceava”, vol. V, 1978, p. 64–65.

²³ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 27–28.

facultatea. A activat ca jurist la Banca Românească din Capitală, începând cu anul 1921. După o scurtă perioadă de activitate, își cere transferul la o sucursală a băncii, din Arad.

A sprijinit financiar Societatea Academică „Junimea”, care l-a declarat membru sprijinitor și i-a acordat, la 17 noiembrie 1921, titlul de membru emerit²⁴.

GEORGE PITICAR

Fișa cu nr. 833 prezintă biografia studentului în Drept George Piticar, devenit membru al Societății Academice „Junimea” în anul 1912. Este o biografie deosebit de succintă, deși studentul a avut o activitate bogată în cadrul Societății, deținând chiar funcția de președinte, în condiții speciale, la sfârșitul războiului²⁵.

Referindu-ne la participarea lui George Piticar la marele război, menționăm că iese din tiparele firești, specifice oricărui combatant, înscriindu-se într-un scenariu cu eroi și fapte incredibile, care fac parte, mai degrabă, din lumea fascinantă, și cu atât mai atrăgătoare, a poveștilor.

Izbucnind războiul, în 1914, G. Piticar a fost mobilizat în armata imperială, unitatea din care făcea parte fiind trimisă pe frontul din Galiția. În primele lupte, grav rănit, a fost luat prizonier și transferat într-un lagăr din Siberia. S-a înscris în Legiunea Română. Dacă alte unități din Legiune au luat drumul, atât de așteptat, spre România, în vara anului 1917 unitatea sa a fost repartizată pentru a lupta cu trupele rusești bolșevizate. Complicarea situației politice și militare din Rusia, apropierea sfârșitului marelui război au dus la dizolvarea Legiunii Române și la reîntoarcerea combatanților ei, pe cont propriu, în țară. George Piticar străbate, în condiții groaznice, un traseu incredibil, călătorind, pe jos sau cu mijloace de transport insolite, începând cu elefanți și cămile, pe ruta Siberia–Japonia–India–Constantinopol–România și, în final, Bucșoia, o monadă aflată în districtul Gura Humorului, un punct minuscul, pierdut pe harta Europei, satul natal al tânărului combatant bucovinean, pe care l-a purtat permanent în inima sa, ca pe un Ierusalim românesc.

Societatea Academică „Junimea”, în semn de omagiu, i-a acordat, la 4 noiembrie 1923, titlul de membru emerit²⁶.

DIMITRIE BURLĂ

Un nou destin, a cărui evoluție firească a fost întreruptă brutal de război, se conturează din fișa cu nr. 834, aparținând lui Dimitrie Burlă. S-a născut la

²⁴ *Ibidem*, p. 31.

²⁵ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 63–64.

²⁶ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 36–39.

13 octombrie 1892, în satul Cireș-Opaițeni, districtul Storojineț, în familia lui Alecu Burlă și a soției sale Domnica, născută Bojescu. Fișa nu conține alte informații în legătură cu familia și cu anii de învățatură preuniversitari.

Știm că în toamna anului 1911 a devenit student al Facultății de Drept din cadrul Universității din Cernăuți. În aceeași toamnă a depus cerere de primire în Societatea Academică „Junimea”. În Adunarea generală a Societății din 2 noiembrie 1912 cererea i-a fost aprobată. A susținut și promovat examenul regulamentar la 26 noiembrie 1913. A activat în Societate în perioada 1912–1914.

Izbucnind războiul, a fost mobilizat, nereușind să-și definitiveze studiile. A luptat, cu unitatea din care a făcut parte, aproape pe toate fronturile împărăției: în Serbia, Galiția și Italia. Nu știm în ce împrejurări a ajuns, în cursul anului 1918, în armata Vechiului Regat al României. În cadrul acesteia a luptat pe frontul din Ungaria bolșevizată, în cursul anului 1919. A fost lăsat la vatră la 30 decembrie 1920.

În România Mare și-a reluat studiile universitare la Cernăuți, susținându-și licența în Drept în anul 1924. Știm că a activat în magistratură, fără a-i cunoaște locul și perioada exercitării profesiei.

Legat sentimental de „Junimea”, a sprijinit-o financiar, în mod constant. Societatea i-a acordat, la 16 noiembrie 1919, titlul de membru emerit, iar mai târziu l-a declarat și membru sprijinitor²⁷.

CONSTANTIN LOGHIN II

Fișa acestui student, având nr. 839, este deosebit de parcimonioasă în informații, atât despre familia sa, cât și despre anii copilăriei și de învățatură preuniversitară.

Constantin Loghin a devenit student al Facultății de Filosofie din cadrul Universității din Cernăuți, în toamna anului 1911. Cu același prilej, a depus cerere de primire în Societatea Academică „Junimea”. Cererea i-a fost aprobată în Adunarea generală din 2 noiembrie 1912. A susținut și promovat examenul regulamentar, în conformitate cu Regulamentul Societății, la 25 octombrie 1913. A fost membru activ până în anul 1914.

Izbucnirea războiului a dus, ca și pentru alți mii de tineri bucovineni, la mobilizarea sa. Informațiile despre această perioadă grea a vieții sale lipsesc în totalitate, exceptând faptul că a luptat, pe întregul parcurs al conflictului, pe frontul din Galiția.

După război, reîntors la Cernăuți, și-a reluat studiile, absolvind facultatea. S-a angajat, cu toate forțele, în activitatea de reorganizare a societăților studentești, făcând parte din gruparea care susținea unificarea studențimii românești din

²⁷ *Ibidem*, p. 40.

Centrul universitar Cernăuți într-o singură organizație academică, numită „Centrul studentesc «Arboroasa»”²⁸.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, la 17 noiembrie 1921, titlul de membru emerit²⁹.

EUDOXIE TARNAVSCHI

Un alt membru al „Junimii”, al cărui destin a fost frânt de război, îl găsim prezentat în fișa nr. 852. Din fișă rezultă că s-a născut la 19 noiembrie 1893, în satul Slobozia-Comăreștilor, districtul Cernăuți, în familia preotului Alexie Tarnavschi și a soției sale Eugenia, născută Patraș.

Școala primară a făcut-o în particular, iar liceul la Cernăuți. În toamna anului 1912 a devenit student al Facultății de Filosofie din cadrul Universității cernăuțene. A depus cerere pentru a fi primit în Societatea Academică „Junimea”, care i-a fost aprobată în Adunarea generală din 23 noiembrie 1913. A susținut examenul regulamentar la 8 februarie 1914. A fost membru activ în perioada 1913–1914. Nu s-a remarcat prin activități deosebite în cadrul Societății.

Izbucnind războiul, a fost mobilizat în armata imperială în anul 1915 și trimis la Școala de Ofițeri din Oradea Mare. După absolvirea cursurilor, a fost repartizat pe frontul din Galiția. În vara anului 1916, în documentele unității din care făcea parte, Eudoxie Tarnavschi este menționat la rubrica „Dispăruți”, situație care a fost anunțată și familiei sale, însoțită de două, posibile, versiuni:

- 1) a fost ciopârțit de săbiile cazacilor într-o luptă din fața orașului Luck, în iunie 1916, încât trupul nu i s-a mai putut găsi;
- 2) a fost luat prizonier și dus în Siberia³⁰.

Indiferent de versiune, familia preotului bucovinean Tarnavschi și-a dat contribuția în sânge pentru încercarea de a fi salvată împărăția.

EUGEN-GEORGE CAVALER VON REUS-MÂRZA

Fișa cu nr. 853 aparține unui membru al Societății Academice „Junimea” care provine dintr-o familie înnobilită de Imperiul Austriac. Este o fișă succintă, cu date puține, care încearcă să contureze personalitatea celui care a fost un tânăr plin de entuziasm, atașat total, prin gând și faptă, de necesitatea istorică și culturală a existenței Societății și în cadrul României Mari.

Despre copilărie și anii de școală preuniversitari nu se menționează nimic. Totul începe cu momentul în care a devenit student al Facultății de Drept a

²⁸ Vezi Anghel Popa, *op. cit.*, p. 29–32.

²⁹ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan, Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 46–47.

³⁰ *Ibidem*, p. 61.

Universității din Cernăuți, în toamna anului 1912. A fost primit, la cererea sa, în Societatea Academică „Junimea” în Adunarea generală din 23 noiembrie 1913. A promovat examenul regulamentar la 18 februarie 1914, fiind activ în perioada 1913–1914 și 1919–1920.

La izbucnirea Primului Război Mondial, reușește să treacă ilegal în Vechiul Regat al României. La intrarea țării în război, în vara anului 1916, s-a înscris voluntar în armata română, luptând, pe întreaga durată a conflictului, ca ofițer de artilerie. Nu este menționată nicio faptă de arme.

După război a revenit la Cernăuți, reluându-și studiile. A fost unul dintre principalii susținători ai reactivării Societății Academice „Junimea”. Datorită eforturilor sale, conjugate cu cele ale colegului său Didi Drăgan, a fost convocată Adunarea generală extraordinară a Societății, la 15 mai 1919, în care s-a luat istorica decizie de reactivare a „Junimii”³¹.

Societatea, în semn de omagiu și adâncă recunoștință, la 17 noiembrie 1921, i-a oferit titlul de membru emerit³².

NICOLAE CÂRLAN

Fișa cu nr. 856 aparține studentului în Drept Nicolae Cârlan, provenind dintr-o familie de țărani din satul Bosanci, districtul Suceava³³.

Viața sa de student a încetat odată cu izbucnirea marelui război, când a fost mobilizat în armata imperială, fără a reuși să-și definitiveze studiile. A servit în Regimentul 3 Artilerie de Cetate, în perioada 1 august 1914 – 23 martie 1915. Cu această unitate a luptat pe frontul din Galiția. Luat prizonier, a fost dus în Siberia. În perioada 23 aprilie 1915 – 1 iunie 1917, alături de alți prizonieri români, transilvăneni și bănățeni, proveniți din armata austro-ungară, a trăit drama zilelor din lagărul de la Orenburg (Urali). S-a înrolat în Legiunea Română, punând capăt calvarului, luând drumul țării. Voluntarii au fost primiți de autoritățile românești în Piața Centrală a Iașilor, în iunie 1917. Tânărul bucovinean N. Cârlan a fost repartizat în Regimentul 26/1 Obuziere, cu gradul de sublocotenent. În toamna aceluiași an a trecut, la cerere, în Corpul de aviație, luptând ca locotenent-observator până la sfârșitul războiului. A fost demobilizat în toamna anului 1921.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, în semn de omagiu, la 17 noiembrie 1921, titlul de membru emerit³⁴.

ALEXIE CAVALER DE CUPARENCO

³¹ Vezi Anghel Popa, *op. cit.*, p. 29–32.

³² S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 62.

³³ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 123–124.

³⁴ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 66.

Un alt membru al „Junimii”, printre mulți alții, care provenea dintr-o familie de elită a Bucovinei. Alexie s-a născut la 13 martie 1895, în târgul Storojineț, în familia lui Tit cavaler de Cuparencu și a soției sale Iosefina, născută Limberger.

Școala primară a făcut-o în particular, iar liceul la Cernăuți. În toamna anului 1912 a devenit student al Facultății de Drept din cadrul Universității cernăuțene. A depus cerere de primire în Societatea Academică „Junimea”, cerere aprobată în Adunarea generală din 23 noiembrie 1913. A susținut și promovat examenul regulamentar la 18 februarie 1914, fiind membru activ în perioada 1913–1914.

O dată cu izbucnirea războiului și-a întrerupt studiile, deoarece a fost mobilizat în armata imperială. A luptat pe frontul din Galiția, unde a fost grav rănit. După o lungă spitalizare, a fost demobilizat, reîntorcându-se în Bucovina.

După istoricul eveniment al Unirii Bucovinei cu Vechiul Regat al României, în entuziasmul acelor zile, când unirea trebuia apărută, Alexie cavaler de Cuparencu s-a înscris voluntar în armata română, luptând pe frontul din Ungaria, în campania din anul 1919, ajungând până la Budapesta. A fost demobilizat în toamna aceluiași an, reîntorcându-se la Cernăuți, unde și-a finalizat studiile, angajându-se, ca jurist, la Banca de Est.

A sprijinit financiar Societatea Academică „Junimea”, în amintirea anilor de studenție. Societatea i-a acordat, la 13 noiembrie 1920, titlul de membru emerit, iar ulterior, de membru sprijinitor³⁵.

LASCĂR LUȚIA

Fișa nr. 879, aparținând studentului Lascăr Luția, este, poate, cea mai completă în date, sub toate aspectele referitoare la familia din care provenea, la copilărie și adolescență, precum și la anii de învățătură preuniversitari. Un copil ce provenea dintr-o familie în care educația și românismul dețineau primul loc, un copil cu calități ce-l plasau pe o scară a valorilor unde erau înscrise numele celor cu har, binecuvântați de Dumnezeu, anunțându-l pe viitorul cărturar și învățat. O speranță a Bucovinei, după aprecierea multor contemporani, așteptându-se, după răsăd, doar înflorirea³⁶.

La izbucnirea războiului, proaspătul student în Filosofie și membru al Societății Academice „Junimea” a trecut în Vechiul Regat al României, sub pretextul continuării studiilor la Universitatea din București. În realitate, își urmărea visul care avea să-l ducă la jertfa supremă: întregirea neamului românesc.

După numeroase cereri, adresate Ministerului de Război, obține, în 1915, calitatea de voluntar în armata română. A fost repartizat într-o unitate de artilerie, urmând, concomitent, și un curs de aviație. S-a afiliat, totodată, pribegilor

³⁵ *Ibidem*, p. 70.

³⁶ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 113–114.

bucovineni, militând pentru intrarea țării în război, alături de Antantă. Scrie, în acest sens, numeroase articole în presa bucureșteană, articole care au contribuit, alături de multe altele, la pregătirea „pornirii steagurilor” în 1916.

La intrarea țării în război, regimentul din care făcea parte L. Luția a fost transferat pe frontul din Dobrogea, luptând în nefericita bătălie de la Turtucaia. După eșecul dobrogean, unitatea sa a participat, în toamna anului 1916, alături de alte unități aflate sub comanda generalului Constantin Prezan, la luptele de mare jertfă românească din zona cuprinsă între râurile Argeș și Neajlov, cu scopul de a opri înaintarea trupelor germano-austro-ungare spre București. Bătălia, după planul Marelui Stat Major Român, urma să înceapă la 29 noiembrie, fiind de importanță capitală pentru mersul războiului, cum se menționa într-un ordin de zi, semnat de comandantul frontului: „Așa fiind, trupele care atacă ori înving, ori trebuie să moară”³⁷. Lascăr Luția nu a avut onoarea de a participa la această luptă, fiind ucis într-o incursiune nocturnă, la 21 noiembrie 1916, în localitatea Ștefănești, lângă râul Neajlov. A fost înhumat, alături de camarazii săi, în Cimitirul militar din localitate. I s-a acordat, post-mortem, decorația „Virtutea Militară” cu spade.

În primăvara anului 1922, la cererea familiei, mormântul i-a fost deschis iar osemintele pământești au luat drumul spre Bucovina. În gara din București, sicriul eroului bucovinean, acoperit de tricolorul țării întregite, a fost întâmpinat de un grup de intelectuali, în frunte cu N. Iorga, care l-a prețuit pe fostul elev sucevean pentru verva condeiiului său pus în slujba unității de neam. A ținut un panegiric fostul junimean George Toma. La Cernăuți a fost reînhumat de Societatea Academică „Junimea”, fiind menționat în documentele acesteia ca prima jertfă pe care aceasta a dat-o pentru înfăptuirea României Mari. În numele Societății i-a evocat personalitatea studentul în Drept, Mihai Vlaicu, desemnat de președintele Aurelian Comoroșan. În același an, Societatea, prin hotărârea Adunării generale, a luat decizia de a înființa o nouă bibliotecă, care să-i poarte numele eroului căzut lângă apa Neajlovului³⁸.

IANCU MIHAIESCU

Din fișa cu nr. 880 aflăm că Iancu Mihaiescu s-a născut la 22 iunie 1890, în orașul Câmpulung Moldovenesc, în familia preotului Gheorghe Mihaiescu și a soției sale Elisaveta, născută Manescu.

Școala primară a făcut-o în localitatea natală, iar liceul la Suceava. A devenit student al Facultății de Filosofie din cadrul Universității Imperiale din Viena. În

³⁷ Apud Constantin Kirițescu, *Istoria războiului pentru întregirea României. 1916–1919*, vol. II, Ediția a II-a, București, 1921, p.192–232.

³⁸ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 91–92.

această calitate a fost și membru al Societății Academice „România Jună”. În fișă nu este menționată perioada studiilor din capitala Imperiului.

Din toamna anului 1913 și-a continuat studiile la Universitatea din Cernăuți. A depus cerere de primire în Societatea Academică „Junimea”, care i-a fost aprobată în Adunarea generală din 15 iunie 1914.

Izbucnind războiul, a fost mobilizat în armata imperială. A făcut stagiul militar în Regimentul I-Trient. Trimis pe front, a luptat în mai multe unități militare până în vara anului 1917, când a fost grav rănit. După spitalizare, a fost declarat inapt pentru front, dar util în funcții administrative. În acest sens, a fost numit șef militar al Ocolului silvic din Turnu Severin. A deținut această funcție până la capitularea Imperiului Austro-Ungar, în noiembrie 1918.

În România Mare a urmat Școala de Silvicultură din București, unde și-a susținut examenul de licență, în toamna anului 1919. A rămas la această dragoste a vieții sale, care se va transforma, de-a lungul anilor, într-o adevărată pasiune. Între anii 1920 și 1925 a fost șef de Ocol în localitatea Gilău, județul Cluj și, apoi, la Cerna, județul Tulcea.

A sprijinit financiar Societatea Academică „Junimea”, motiv care a determinat conducerea acesteia să-i acorde titlul de membru emerit, în anul 1922, iar din 1928 și pe cel de sprijinitor³⁹.

CONSTANTIN POLONIC

Fișa acestui fost student, având nr. 889, este la fel de succintă în informații, sub toate aspectele, ca și în alte cazuri prezentate de noi. Se menționează doar că a făcut liceul la Suceava, devenind student al Universității din Cernăuți în toamna anului 1913, fără a se specifica facultatea. Să fi fost frate cu Aurel Polonic? Mai mult ca sigur. A fost primit în Societatea Academică „Junimea” în Adunarea generală din 15 iunie 1914.

Izbucnind războiul, Constantin Polonic a fost mobilizat, servind în armata imperială pe toată durata conflictului mondial. În fișă nu este menționată unitatea din care a făcut parte și nici frontul pe care a luptat.

După război a sprijinit financiar Societatea, care i-a acordat titlul de membru sprijinitor⁴⁰.

EUDOXIU SCRIPA

Un membru al Societății Academice „Junimea” a fost și magistratul cernăuțean Eudoxiu Scripa. În fișa sa, având nr. 896, se menționează că s-a născut

³⁹ *Ibidem*, p. 93.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 102.

la 28 mai 1893, în satul Broscăuții Noi, districtul Storojineț, în familia lui Ion Scripa și a soției sale Domnica, născută Popovici.

Școala primară a făcut-o în satul natal, fiind destinat, prin tradiție și voința tatălui, agriculturii. Mama sa, încurajată de învățătorul satului, i-a hotărât însă un alt viitor. A fost trimis la Cernăuți, împotriva voinței tatălui său, unde a absolvit liceul. A devenit, apoi, student al Facultății de Drept din cadrul Universității cernăuțene. În această calitate s-a înscris în Societatea Academică „Junimea”. În fișă nu este menționată data înscrierii. Oricum, evenimentul a avut loc până în anul 1914, având în vedere că a fost mobilizat în armata imperială la izbucnirea conflictului mondial, ca membru al Societății.

Cătana imperială Eudoxiu Scripa a fost trimisă pe frontul din Galiția. În luptele desfășurate pentru cunoscuta Cotă Rarancea, cea mai însângerată de pe întregul aliniament oriental, a fost grav rănit. După spitalizare, nu se menționează anul, a fost declarat invalid și demobilizat.

După Unirea Bucovinei cu Vechiul Regat al României, deși invalid, a cerut să fie primit voluntar în armata română, în cadrul căreia a servit până în anul 1920.

A sprijinit financiar Societatea, care i-a acordat, la 17 noiembrie 1921, titlul de membru emerit, iar ulterior acestei date și pe cel de fondator⁴¹.

SIMION NICULENCU

Acest membru al „Junimii” s-a născut la 30 iulie 1892, în satul Cosmin, districtul Cernăuți, în familia lui Dumitru Niculencu și a soției sale Domnica, născută Babii.

Absolvind școala primară în satul natal, părinții, țărani înstăriți și cu respect pentru învățătură, l-au trimis să facă liceul la Cernăuți. După susținerea examenului de bacalaureat, s-a înscris la Facultatea de Drept. În această calitate a devenit membru al Societății studentești, după cum se menționează în fișa sa, având nr. 898. Alte date nu sunt specificate.

Izbucnind marele război, Simion Niculencu a fost nevoit să-și întrerupă studiile, deoarece a fost mobilizat în armata imperială. Întreaga perioadă a războiului a făcut-o în cadrul Regimentului 41 Infanterie. Nu știm unde a fost dislocată unitatea menționată, dar ofițerului român i s-a aprobat – în plin război! – să-și susțină examenele în cadrul Academiei de Export din Viena. Alte aspecte ale acestei probleme nu sunt menționate în fișă.

După război, în România Mare, Simion Niculencu și-a continuat studiile, începute la Viena, în cadrul Academiei Comerciale din București, vreme de trei ani, pe care a absolvit-o. Și-a desfășurat activitatea, la începutul profesiei, ca avocat în Capitală și, ulterior, ca magistrat în Cavarna (Dobrogea).

⁴¹ *Ibidem*, p. 109.

A susținut financiar Societatea Academică „Junimea”, care i-a acordat, la 3 noiembrie 1926, titlul de membru emerit, iar ulterior și pe cel de sprijinitor⁴².

IOAN CAPVERDE

Fișa nr. 900 aparține studentului în Filosofie Ioan Capverde. Deși i-am prezentat fișa într-un alt context⁴³, suntem nevoiți, din cauza puținelor date pe care le conține, să le repetăm, inevitabil, și în noua situație, fiind singura modalitate de a-i prezenta personalitatea.

S-a născut într-o familie de țărani din satul Pătrăuți, districtul Suceava, la 28 mai 1894. După absolvirea școlii primare, părinții săi, Mardari și Parascheva, cu respect și dragoste de carte, și-au trimis feciorul la învățătură. După absolvirea liceului la Suceava, și-a început studenția la Cernăuți, în cadrul Facultății de Filosofie, în anul nefast 1914. În același an a devenit membru al Societății Academice „Junimea”.

La scurtă vreme după izbucnirea războiului, reușește, pe căi ilegale, într-una din nopțile lunii octombrie, să treacă granița în Vechiul Regat al României. Se stabilește la Iași, înscriindu-se la Facultatea de Litere și Filosofie. A fost membru al Societății Academice „Avram Iancu”.

Animat de dorința sinceră de a contribui la realizarea unității naționale, tânărul bucovinean obține aprobarea de a urma Școala de Artilerie și Geniu pentru Ofițeri în Rezervă, din București. După absolvirea acesteia a făcut stagiul, ca elev plutonier, în cadrul Regimentului 64 Infanterie și al Batalionului 4 Pioneri, din Focșani. A fost camarad de arme cu bucovineanul Lascăr Luția. După intrarea țării în război, a participat la luptele din Dobrogea, unde a fost rănit. Refăcut, a luptat pe frontul de la Nămolosa, în vara anului 1917.

În România Mare și-a continuat studiile, absolvind, în iunie 1924, facultatea. În anul 1929 era profesor la Liceul Militar din Iași.

Societatea Academică „Junimea” i-a acordat, în semn de omagiu, în anul 1930, titlul de membru emerit⁴⁴.

LEON POPOVICI

Viitorul membru al „Junimii” s-a născut la 2 martie 1895, în satul Gălănești, districtul Rădăuți, în familia preotului Ioan Popovici. Fișa cu nr. 902 nu menționează prenumele mamei sale, dintr-o eroare făcută de un membru al familiei, care a trimis, în perioada 1928–1930, Societății Academice „Junimea”

⁴² *Ibidem*, p. 111.

⁴³ Anghel Popa, *op. cit.*, p. 124–125.

⁴⁴ S.J.A.N.I., Fond *Frații Dugan*, *Cronicarul–Albumul Mare*, vol. III, p. 113.

datele personale ale fostului student Leon Popovici, fie, mai plauzibil, de persoana care a realizat fișele foștilor membri. Fișa consemnează că soția preotului era născută Bodnarescu.

Copilul Leon a urmat școala primară, din motive neexplicate în fișă, în satul Măzăn[ă]jești – probabil noua parohie a preotului Popovici – și în orașul Suceava, iar liceul în ultima localitate. După obținerea bacalaureatului, a devenit student al Facultății de Teologie a Universității din Cernăuți, probabil din 1913 sau 1914, deoarece se specifică în fișă că a devenit membru al „Junimii” din 1914.

În decembrie din același an, a fost mobilizat și trimis la Școala de Ofițeri din Leoben (Știria, o provincie din Austria). (O decizie foarte interesantă, având în vedere faptul că teologii, fie studenți, fie preoți, erau scutiți de armată prin legislația imperială. Mai lesne de acceptat ar fi aserțiunea că a plecat voluntar.) După absolvirea școlii, a fost avansat la gradul de stegar, fiind inclus în Regimentul 35 Infanterie, care a plecat pe frontul din Galiția, în mai 1915. Din jurnalul de front al unității rezultă că, la 7 iulie 1915, într-un atac de noapte, desfășurat la Cota Zawadowska, situată în apropierea localității Haliez, stegarul Leon Popovici a fost dat dispărut în luptă. Cu sinceră durere, cronicarul Societății Academice „Junimea” notează în fișa fostului membru: „El s-a împărtășit de eterna binecuvântare a morții, în cadrul eroismului războinic și al martirajului național, jertfit, alături de atâtea mii de români, pe jertfelnicul imperialismului austro-ungar”⁴⁵.

EMANUIL SAUCIUC

Conform fișei nr. 943, viitorul membru al „Junimii” s-a născut la 15 iulie 1894, în satul Iordănești, districtul Storojineț, în familia preotului paroh Teofil Sauciuc și a soției sale Maria, născută Palievici.

Atât școala primară, cât și liceul, le-a absolvit la Cernăuți. După obținerea bacalaureatului, preotul Sauciuc și-a trimis fiul să studieze medicina în cadrul Universității din Gratz. Studiile i-au fost întrerupte din cauza izbucnirii războiului.

Studentul Emanuil Sauciuc a fost mobilizat, ca ofițer în rezervă, în Regimentul 27 Infanterie, care-și avea garnizoana în orașul studenției sale. În vara anului 1915, unitatea a fost trimisă pe frontul din Italia. Într-o luptă, din august același an, desfășurată la Cota Zweispitz, lângă localitatea Tarvis, a fost luat prizonier.

În lagărele italiene, după intrarea Vechiului Regat al României în război, a cerut înrolarea, ca voluntar, în armata italiană. Cererea i-a fost aprobată și, la începutul anului 1918, a fost trimis, ca ofițer voluntar, la o unitate italiană din localitatea Piave. La scurtă vreme, datorită pregătirii sale militare, dar și a cunoașterii mai multor limbi străine, a fost atașat pe lângă Marele Cartier General

⁴⁵ *Ibidem*, p. 115.

al SUA, care se afla cantonat în Franța, ca ofițer de legătură. Unitatea americană se afla dislocată în localitățile franceze Souilly (lângă Verdun) și Toul (lângă Metz). Pentru modul exemplar în care și-a îndeplinit misiunea, a fost înaintat la gradul de locotenent. A fost, totodată, decorat cu medalia italiană „Distintivo per le fatiche de guerra con una steletta”.

După război a revenit la Cernăuți, cu intenția de a-și continua studiile, întrerupte de conflictul mondial. S-a înscris la Facultatea de Medicină, devenind, totodată, membru al Societății Academice „Junimea”. A activat în perioada 1919–1920, fără a deține funcții în cadrul Societății. Din motive pe care fișa nu le consemnează, a părăsit Cernăuții, finalizându-și studiile în cadrul Universității din Cluj, în anul 1923.

S-a căsătorit, la 28 septembrie 1924, la Cernăuți, cu Zoe Țurcan, fiica fostului junimean Nicu Țurcan.

A sprijinit financiar Societatea Academică „Junimea”, care i-a acordat, la 2 noiembrie 1924, titlul de membru emerit⁴⁶.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 170.

MEMBRII SOCIETĂȚII ACADEMICE „JUNIMEA” DIN CERNĂUȚI PE FRONTURILE PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL (II)

ANGHEL POPA

Die Mitglieder der Akademischen Gesellschaft „Junimea” aus Czernowitz an den Fronten des Ersten Weltkriegs (II)

*(Zusammenfassung)**

Aufgrund des Dokumentenbestandes der Gesellschaft „Junimea” präsentiert der Autor dieses Artikels die „Junimea”-Mitglieder, die im Ersten Weltkrieg gekämpft haben. Die Darstellung wird chronologisch, ihren Anmeldungen in der Gesellschaft gemäss gemacht. Der Autor hat in der Gruppe dieser Kämpfer auch drei „Junimea”-Mitglieder eingeführt, die an die Front nicht gingen. Sie werden trotzdem als Helden betrachtet, sowohl durch die Art und Weise, wie sie sich im Dienste der nationalen Interessen der Bukowiner Rumänen gestellt haben, als auch durch ihren tragischen Tod. Es handelt sich hier um drei solche Mitglieder: der Magistrat Ioan Cojocari, der Pfarrer Atanasie Gherman und der Professor Nicolai Ciobotar. Aus den gesammelten Daten geht es hervor, dass 37 gewesene „Junimea”-Mitglieder unter der österreichisch-ungarische Fahne gekämpft haben, darunter 10 gestorben oder vermisst erklärt worden sind. Zur rumänischen Armee gehörten 14 von ihnen, darunter 4 zum Opfer fielen. Insgesamt haben im Ersten Weltkrieg 51 Gesellschaftsmitglieder gekämpft, darunter 14 Toten oder Vermissten. Der Autor ist der Meinung, dass es auch andere „Junimea”-Mitglieder gewesen sind, die im Ersten Weltkrieg gekämpft haben und gestorben sind, deren biographischen Angaben in der Chronik der Gesellschaft nicht erwähnt wurden.

Schlüsselwörter: die Akademische Gesellschaft „Junimea”, Mitglieder, der Erste Weltkrieg.

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.